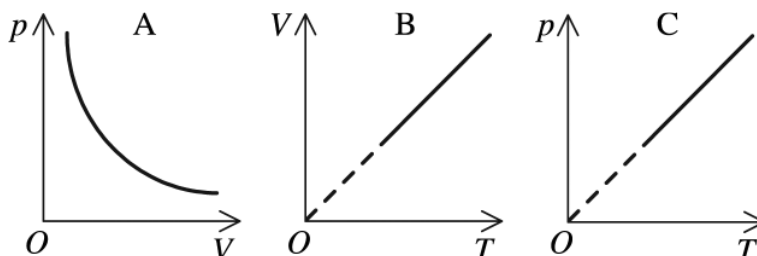

Prověrka "ideální plyn" - zadání

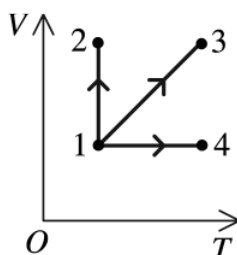
3.77 Stav ideálního plynu je popsán stavovými veličinami – tlakem, objemem a teplotou. Uvažujme, že s ideálním plynem o stálé hmotnosti proběhnou postupně čtyři děje: izochorický, izobarický, izotermický a adiabatický. a) Při kterém z těchto dějů se mění jen objem a teplota plynu? b) Při kterém z těchto dějů se mění jen tlak a teplota plynu? c) Při kterém z těchto dějů se mění jen objem a tlak plynu? d) Při kterém z těchto dějů se mění všechny tři stavové veličiny?

3.78 Na obr. 3-78 [3-3] jsou písmeny A, B, C označeny tři diagramy, znázorňující děje probíhající s ideálním plynem. a) Který diagram znázorňuje izochorický děj? b) Který diagram znázorňuje izobarický děj? c) Který diagram znázorňuje izotermický děj?

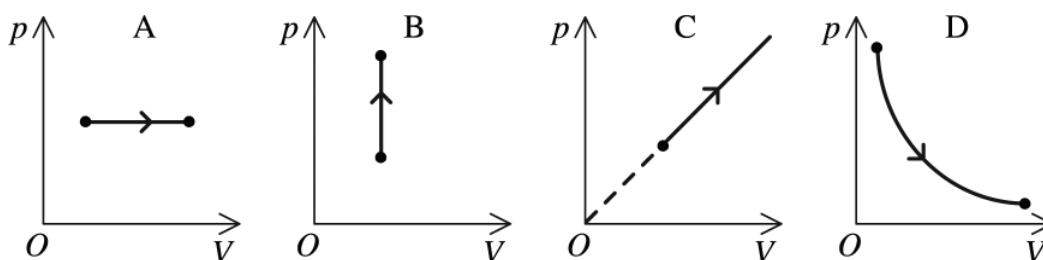

Obr. 3-78

3.79 Na grafu znázorňujícím objem V ideálního plynu jako funkci teploty T plynu jsou znázorněny tři děje, při nichž plyn o stálé hmotnosti přechází ze stavu zobrazeného bodem 1 do jednoho ze stavů zobrazených body 2, 3, nebo 4 (obr. 3-79a [3-4]). Na dalším obr. 3-79b [3-5] jsou čtyři grafy, označené A, B, C, D, znázorňující tlak plynu p jako funkci jeho objemu V . Určete a) který z grafů odpovídá ději 1-2, tj. přechodu ideálního plynu ze stavu zobrazeného bodem 1 do stavu zobrazeného bodem 2, b) který z grafů odpovídá ději 1-3, c) který z grafů odpovídá ději 1-4.

Obr. 3-79a

Obr. 3-79b

3.80 Stlačený plyn v tlakové láhvi má při teplotě $18\text{ }^{\circ}\text{C}$ tlak $8,5\text{ MPa}$. Jaký tlak bude mít, sníží-li se teplota na $-23\text{ }^{\circ}\text{C}$? Změnu objemu tlakové láhve při ochlazení zanedbejte.

3.81 Ideální plyn má při teplotě $0\text{ }^{\circ}\text{C}$ objem V_0 . Při jaké teplotě bude mít plyn objem $V = 2V_0/3$? Tlak plynu je konstantní.

3.82 Ve fotbalovém míči je při teplotě $10\text{ }^{\circ}\text{C}$ tlak 75 kPa . Na jakou hodnotu se změní tlak v míči, ohřeje-li se při hře na $30\text{ }^{\circ}\text{C}$? Změnu objemu míče neuvažujte.

3.86 Určete teplotu, při které má plyn za konstantního tlaku objem čtyřikrát větší než při teplotě $0\text{ }^{\circ}\text{C}$.

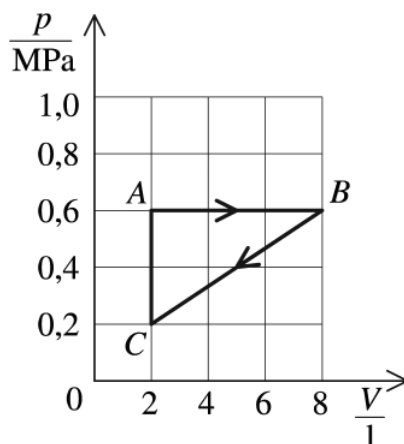
3.87 Vodík má při teplotě $15\text{ }^{\circ}\text{C}$ a tlaku $1,5 \cdot 10^5\text{ Pa}$ objem 2 l . Jaký bude tlak vodíku, zmenší-li se objem na

1,5 l a teplota se zvýší na 30 °C?

3.94 Kyslík O_2 o hmotnosti 0,32 kg je zahříván za stálého tlaku z počáteční teploty -23 °C . Určete teplo, které musíme plynu dodat, aby jeho objem vzrostl na trojnásobek počáteční hodnoty.

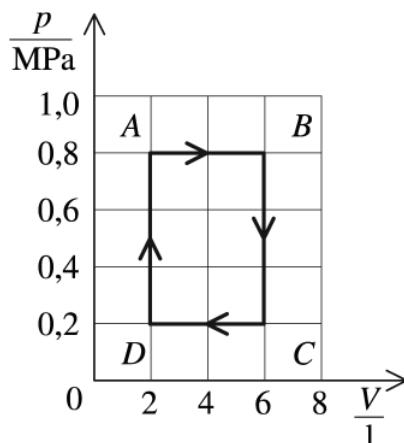
3.95 S ideálním plynem mohou probíhat různé děje. Uvažujme, že proběhnou postupně: děj izochorický, děj izobarický, děj izotermický a děj adiabatický. a) Při kterém ději se nemění vnitřní energie plynu? b) Při kterém ději plyn nekoná práci? c) Při kterém ději plyn nevyměňuje teplo s okolím?

3.103 Na obr. 3-103 [3-8] je nakreslen graf kruhového děje s ideálním plynem v diagramu p - V . Sled stavů plynu je $ABCA$. Určete a) práci, kterou plyn vykoná při ději zobrazeném úsečkou AB , b) práci, kterou plyn vykoná při ději zobrazeném úsečkou CA , c) práci, kterou plyn vykoná při kruhovém ději $ABCA$.

Obr. 3-103

3.104 Na obr. 3-104 [3-9] je nakreslen graf kruhového děje s ideálním plynem v diagramu p - V . Sled stavů plynu je $ABCD$. Určete a) práci, kterou plyn vykoná při ději zobrazeném úsečkou AB , b) práci, kterou plyn vykoná při ději zobrazeném úsečkou BC , c) celkovou práci vykonanou při kruhovém ději $ABCD$.

Obr. 3-104

3.105 Určete maximální účinnost parního stroje, který pracuje s párou teploty 177 °C a jehož chladič má teplotu 42 °C.

3.106 Jaká je teplota chladiče parního stroje, je-li při teplotě páry 200 °C jeho účinnost 21 %?

3.107 Carnotův tepelný stroj má účinnost 12 %. Určete teplotu ohříváče a teplotu chladiče, je-li rozdíl jejich teplot 40 °C.

3.108 Carnotův tepelný stroj, jehož ohříváč má teplotu 127 °C, nabere při každém cyklu teplo 20 kJ a odevzdá chladiči teplo 16 kJ. Určete teplotu chladiče.

3.110 Plyn v tepelném stroji přijal během jednoho cyklu od ohříváče teplo 5,6 MJ a odevzdal chladiči teplo 4,7 MJ. Jakou práci při tom vykonal? Jaká je účinnost tohoto stroje?